

DANMARK

JULEN 2008

Til folketingets kirkepolitiske udvalg.

Kære Britta Schall Holberg.

Hvad jeg savner mest efter min 20-årige fynske provstetid er min sekretær. Lene fra Herning. Med kodeordene: "Du har da vist glemt at..."

I min henvendelse til det kirkepolitiske udvalg har jeg, i den tilsendte skrivelse (af 10/12) glemt pointen .Den sidste sætning der afrunder skrivelse, og som sætter det hele på plads til almindelig overvejelse og modsigelse , sentensen om præsternes retsforhold og biskoppernes magtmisbrug.

Men - nu er det tiden at ønske en glædelig jul i hus og hjem og takke Vorherre for, den store "magtens flyttedag julenat," da han flyttede magten fra Kejserpaladset i Rom til Krybben i Betlehem .De vældige kræfter har kun den levende Gud. Fra alverdens herlighed til en fattig kone. Ubegribeligt men sandt.

Lev vel derude på Vestfyn , vi forlod Østfyn i 2004 og landede i Pontoppidan-landet ved Roskilde fjord, hvor børn og børnebørn fylder tilværelsen, så rigeligt. Men jeg savner min sognebørn. Ud over sekretæren.

15/12 2008

Hilsen fra

Kirkeudvalget

Fasanvej 19

3000 Frederiksund

Til redaktøren! Nedenstående artikel er fremsendt den 10.december.Desværre manglede konklusionen, den sidste sætning, som her er medtaget, således lydende:” *Det er præsternes retsforhold og biskoppernes magtmisbrug det drejer sig om.*” Hvis De bringer artiklen anmoder jeg om , at herværende artikel erstatter den første. Der er, til Deres orientering, ikke andre ændringer. Venlig hilsen Niels Carl Lilleør.

Kirkelig rettergang . En kritisk sagsgennemgang.

Forord.

Da sagen mod Lene Matthies blev rejst af biskop Erik Norman Svendsen med henblik på afskedigelse, lød der skarpe, kritiske og spørgende kommentarer. ”Hvad var det præsten havde gjort,” siden biskoppen ville af med hende? ”En af de mest bizarre sager i nyere tid,” skrev Kristeligt Dagblad. ”Hvem er skurken?” spurgte lektor Jørgen Stenbæk , der i en menneskealder har arbejdet med kirkeret på Aarhus Universitet .Og kirkeretsforskeren Kristine Garde drog denne konklusion, da LM af kirkeministeriet blev tvangsforflyttet fra sit embede:” Hun måtte forlade sit sogn i vanære.” Alene de anførte betragtninger giver anledning til en vurdering. Hvortil kommer Præsteforeningens erklæring om ulovlighed ved anvendelsen af et skjult kamera.

Ud over det her anførte, kan jeg henvise til foredrag og samtaler om den samme sag siden den indledtes i 2005, hvilket skyldes, at jeg havde min pastoralseminarietid ude i marken hos pastorerne Sigvardtsen og Karen Horsens i Vor Frelser sogn og prøveprædikede i den fornemme kirke – og gammel kærlighed ruster ikke. Kort sagt , enhver der interesserer sig den mindste smule for kirkeret, herunder må man formode, kirkeministeriets og præsteforeningens jurister , kan ikke uden videre slippe denne sag. At Lene Matthies selv har sluppet sagen er udmærket. Hun tog straks efter afgørelsen om tvangsforflytning sin afsked, er et venlig og hæderligt menneske med et godt humør og en teologi vel funderet i det lutherske. Og har fået et godt stykke arbejde.

Sagen.

Efter en ejendommelig og uklar sagsbehandling over et par år blev præsten flyttet af kirkeministeriet, som straf. Det skulle hun have .For mig at se af uklare grunde. Hun blev tvangsforflyttet til et af de menighedsrådsløse og dermed delvist meningsløse embeder, hvor man i disse tider tvangsanbringer præster ”man” vil af med.

Et menighedsrådsløst embede bruges som straf, ifølge kirkeministeriet egen opskrift således : ”Næst efter afsked er forflyttelse den alvorligste disciplinære sanktion, der kan tildeles en tjenstemandsansat sognepræst. Såfremt LM’s tjeneste påny giver anledning til berettiget klage, vil det kunne få de alvorligste konsekvenser for hendes fortsatte ansættelse.”

Hvem kan være evangelisk-luthersk præst på det vilkår med et ministerielt æselspark bagi, for udadgående? Ikke LM der med selvagtelsen og forkyndelsesfriheden i behold sagde sin tvivlsomme stilling i folkekirken op. Og hvad er "en berettiget klage?" Kirkeminister Bertel Haarder udtalte :” Som det fremgår af afgørelsen var det fuldt berettiget , at biskop Erik Norman Svendsen rejste denne sag. Det er min forventning, at der med afgørelsen på dette lange sagsforløb nu bliver anledning til igen at se fremad.” Mit kritiske udgangspunkt er, at det absolut ikke var "fuldt berettiget," at biskoppen rejste sagen og sendte den opad i systemet i stedet for selv at klare ærterne. Kirkeminister Bertel Haarders storagtige forsøg på at retfærdiggøre afgørelsen er ikke uden storagtighedens komik. Den forrygende logik er følgende : Når *Jeg* har afgjort en sag er retfærdigheden sket fyldest alene i kraft af, at det er *mig* der har afgjort sagen .

Videoovervågningen samt en lille fjer i hønsegården.

Når en sag skal holde i retten skal materialet ,der begrunder sagen, være indsamlet lovligt. Præsteforeningen udtaler :”Præsteforeningen finder det dybt krænkende og i strid med lovgivningen på området, når der uden de involveredes vidende opsættes videoovervågning.” Her anfægtes lovligheden - ærlig talt og uden omsvøb. I efteråret 2005 har Vor Frelser Sogn opsat to skjulte overvågningskameraer, hvorefter præsten tyverianmeldes. Men Politidirektøren afviser straks sagen, da han har gennemgået den. Herefter opgiver menighedsrådet klogeligt sagen , tyverianmeldelsen mod præsten. Klogelig, da sådan adfærd kan afføde erstatningssag. En arbejdsgiver måtte for nyligt betale 30.000 kroner, fordi han havde tyvtaget en medarbejder. I det hele taget skal øvrigheden, provst og biskop, gøre menighedsrådene bekendt med, at "rødderne" kan ikke gå omkring og sige hvad som helst om hvem som helst. I min tid i Menighedsrådsforeningens hovedbestyrelse havde vi en sag , hvor et menighedsrådsmedlem konsekvent omtalte sin sognepræst som " min psykopatpræst." Det pågældende medlem fik en henvendelse fra en højesretssagfører, det hjalp.

Men Christian Kirkes menighedsråd, hvor LM også gør tjeneste reagerer aldeles ubehersket da man hører at Vor Frelser sogn har opgivet sagen. Her kan man kagle højlydt efter princippet, en lille fjer bliver til fem høns. Tilfældige, løsthængende og ærekrænkende vidnesbyrd hober op. Og opfyldt af retfærdiggjort harme anmoder menighedsrådet biskoppen om at klage til Statsadvokaten over Politidirektørens afgørelse. I stedet for på værdig vist at afslutte sagen påklager biskoppen Politidirektørens afgørelse , hvorpå til Statsadvokaten straks svarer:” Jeg er enig med Politidirektøren , og jeg har overvejet om De kan anses for klageberettiget i sagen, idet den forurettede part er menighedsrådet, som ikke har ønsket at påklage afgørelsen.” Lige så klar tale som ovenfor præsteforeningens udsagn. Hvorfor stopper biskoppen ikke sagen her?

Tjenestemandetsret og Dekorum.

Biskoppen tager nu sagen i egen hånd i tillid til det han kalder "dekorumreglerne". Han flytter sagen til tjenestemandsløven (§20) efter indstilling til kirkeministeriet. Spørgsmålet må her først være, hvorfor afviser kirkeministeriet ikke biskoppen? Højtstående embedsmænd på glatis er ikke noget værdigt syn. Sansen for dekorum er åbenbart ikke for indadgående.

Kirkeministeriet accepterer og en forhørsleder, stiftskontorchef Asger Gewecke fra Fyns Stift, udpeges og udtaler siden i sin Sagsfremstilling: "Uanset at politiet og statsadvokaten ikke vil strafforfølge sognepræsten finder biskoppen at sagen er særdeles belastende for sognepræsten, idet den indeholder alvorlige dekorummæssige aspekter og anmoder kirkeministeriet om en tjenstlig undersøgelse."

Dekorumretten sættes i bispegården af alle steder. Habilitetsspørgsmålet eksisterer åbenbart ikke i den sammenhæng. Og det fremgår nu at de "dekorummæssige aspekter" er både føjelige og bøjelige. Helt elastisk. Storm P melder sig i kulissen med sin bemærkning: "Der skal en god moral til at sælge elastik i metermål." Det afgørende må være her: hvad det er for "dekorumregler" biskoppen i sin Redegørelse til kirkeministeriet henviser til, og hvilken af reglerne er overtrådt. Vi kunne jo begynde med det skjulte kamera? Men den begyndelse er "glemt" selvom det er det opsatte videokamera der skyder sagen i gang med de biskoppelige ord: "Jeg indstiller at en tjenstlig undersøgelse indledes med henblik på afskedigelse af sognepræsten. Lene Matthies har ved sin adfærd tilsidesat gældende dekorumregler." Så langt så godt, og problematisk.

Sagsafslutning og eftertanker.

Det ønskede udfald udebliver. Præsten afskediges ikke. Forflyttelse bliver straffen. Biskoppen får en lille luns. Den næsthårdeste straf forsikrer kirkeministeriets jurister. Og biskoppen udtrykker siden sin tilfredshed. Og ude i marken, hvor jeg har talt om sagen lyder det fra forsamlingen, Vorherrebevares. Ret og rimelighed har fortaget sig. Men der ligger en skrivelse i kirkeministeriet. En støtteerklæring til præsten. Fremsendt af kirkekorsanger og medarbejderrepræsentant ved Christians kirke, Claus F. Frederiksen. Han skriver: "Jeg bevidner hermed at menighedsrådet ved Christians kirke ikke har bedt mig om at tage stilling til den verserende sag mellem Christians kirke og sognepræst Lene Matthies – hverken som ansat i koret eller i kraft af min rolle som medarbejderrepræsentant. Sagen har ikke med min tilstedeværelse været diskuteret blandt de ansatte i menighedsrådets regi. Jeg nærer ingen mistillid til Lene Matthies og er som medarbejderrepræsentant ikke blevet forelagt tilkendegivelser af en sådan art fra de øvrige ansatte ved Christians kirke. Jeg har kun positive erfaringer fra samarbejdet med Lene Matthies, som jeg i samarbejdssituationen finder imødekommende, tillidsfuld og professionel."

Tillidserklæringen er, som man kan se, klar og uden forbehold. Problemet for både Christians sogn, provst og biskop er, at der med den erklæring er kastet nyt lys over sagen, da de anklagende instanser har procederet sagen på et totalt og absolut

tillidsbrud mellem Lene Matthies og medarbejderne. Med deraf følgende samarbejdsvanskeligheder. Medarbejderrepræsentantens skrivelse der indløber til ministeriet fire måneder før afgørelsen, dokumenterer, at der er ført falsk vidnesbyrd mod præsten. Skrivelsen understreger med omhu et eksisterende tillidsforhold.

En kopi vil afgå til folketingets kirkepolitiske udvalg. Til nærmere vurdering. Formanden, Britta Schall Holberg, har altid interesseret sig for de kirkepolitiske spørgsmål. Kirkeministeren synes optaget andet steds. Måske skulle statsministeren, just i disse islamiske tider, hvor folkekirken nødvendigvis skal gøre sig rede til kamp og strid, og klare betragtninger, sørge for en kirkeminister, der har tid og som kan holde krudtet tørt og humøret højt. Og som vil kunne udtale sig med myndighed også på TV, når hun måtte blive spurgt. Jeg foreslår at den besindige venstrekvinde fra Fyn overtager posten som kirkeminister, om ikke i morgen så i overmorgen, når der skal rokeres. Det er præsternes retsforhold og biskoppernes magtmisbrug sagen drejer sig om.

Fhv. provst Niels Carl Lilleør
Frederikssund.